

Interoga TIFF
Thomas Wasilewski, regizorul filmului *Zgârie-nori suspendați*, în Competiție.

»Pagina 4

Proiecție specială
Ofițer și gentleman va fi proiectat azi, de la 18:30, în prezența actriței Debra Winger.

»Pagina 9

ZFR
Astăzi, șase lungmetraje în Zilele Filmului Românesc.

»Paginile 10-11

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF

#7

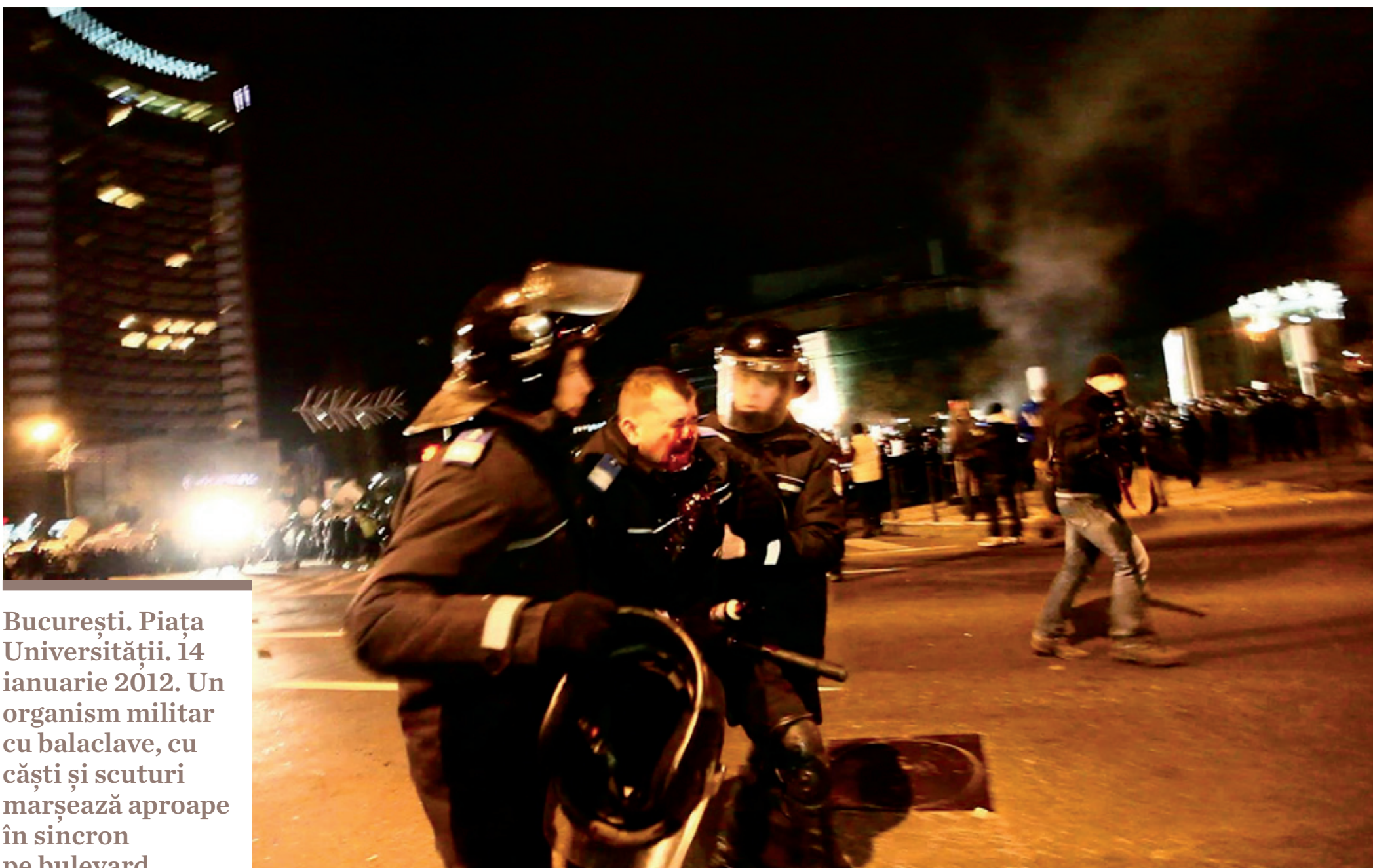
Joi | 5 iunie | 2014
www.tiff.ro

TIFF. 13 Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 30.05 – 08.06.2014

Prezentat de:

Raiffeisen BANK
Reușim împreună.

În deschiderea ZFR: *București, unde ești?*

București. Piața Universității. 14 ianuarie 2012. Un organism militar cu balaclave, cu căști și scuturi marșează aproape în sincron pe bulevard. Căpetenia lor zbiară amenințător: “Vă rugăm să părăsiți piața! Ceea ce faceți este împotriva legii!”

Aparatul statal pare a fi asupritor, tensiunea e maximă, oamenii legii calcă apăsat. Piața e plină de oameni, români sătui de sistemul ce pare să se fi înrăutățit de când cu Revoluția încoace. Vlad Petri și a sa cameră intruzivă bân-

tuie printre toți și prinde frânturi de conversații, certuri, declarații, proclamări de agende, accese de ipocrizie și, în general, toată plaja de emoții, revoltări și urlete la care am asistat atunci când au avut loc protestele. Fiecare personaj (sau grup de personaje) vine cu agenda și intenții la pachet, demisia

președintelui, a guvernului și, de ce nu, a întregii taxonomii guvernamentale. Pe lângă acestea – niscaiva ipocrizie (grupurile de tineri care stau ziua-n amiaza mare pe iarbă și se plâng de sărăcie în loc să se ducă la muncă), niscaiva idei fixe scoase din context (drepturile femeilor la pachet cu demisia bă-

sesciană și pontică) și niște voci destul de autentice și populiste, fac din *București, unde ești?* un catalog cinematografic important și o panoplie tragicomică ce inventariază bubele sistemului, dar și bubele mentalității românești.

Cătălin Mesaru

Cinematografele TIFF

→ Cinema Florin Piersic

P-ța Mihai Viteazul, nr. 11

→ Casa de Cultură a Studenților

P-ța Lucian Blaga, nr. 1-3

→ Cinema Arta

Str. Universității, nr. 3

→ Cinema Victoria

Bd-ul Eroilor, nr. 51

→ Cinema Mărăști

Aurel Vlaicu, nr. 3 (în spatele stației "Arte Plastice")

→ Cercul Militar

P-ța Avram Iancu, nr. 1-3

→ Sapienția

Calea Turzii, nr. 4

Piața Unirii Open Air, Meeting Point și Tiff Lounge

→ Piața Unirii

→ Mănăstur Open Air

la terenurile de sport, în zona complexului „Nora”

→ Institutul Francez Cluj

Str. I.I.C. Brătianu, nr. 22

→ Depozitul de Filme

Str. Maiakovski, nr. 31-35

→ Biserica Evanghelică Luterană

Bd-ul. 21 decembrie 1989, nr. 1

→ Castelul Banffy

Bonțida

Aperitiff

Redactor șef:

Laura Popescu

Redactor șef adjunct:

Radu Meza

Secretar de redacție:

Bogdan Beșliu

Redactori:

Anca Grădinaru

Cristi Mărculescu

Cătălin Mesaru

Cătălin Moise

Mark Racz

Ion Indolean

Georgiana Madin

Pagina de engleză:

Jay Weissberg

Martin Blaney

Codruța Crețulescu

Reporteri:

Flavia Dima

Alexandra Stan

Iulia Vlad

Fotografi:

Vlad Gherman

Mihai Birș

Mihai Birșan

Graphic design:

Carmen Gociu

Andrei Pastuhov

Ilustrație:

Matei Branea

Distribuție:

Ionuț Husti

Tipărit la:

Media Pro

Prețuri bilete

● Bilete cumpărate cu minim o zi înaintea

proiecției: Preț întreg: **10 lei**Elevi, studenți și pensionari: **8 lei**

● Bilete cumpărate în ziua proiecției:

Preț unic: **12 lei.**● Bilet pentru copii și elevi EducaTIFF: **8 lei**Piața Unirii Open Air: **8 lei**Bilet proiecției 3D: **15 lei**"Week-end la Castel": **10 lei**Concert Bălănescu Quartet, "Maria T": **30 lei**

Cruceaștorul Potiomkin, acompaniament

live Russkaja: **30 lei**

Concert&proiecție Teeth of the Sea,

The Last Man: **30 lei**Proiecție-eveniment Faust: **30 lei**

Spectacol HAI IU IU NU HI YOU YOU / Maria

Tănase remix: **30 lei**● Concertele la CASA TIFF: **15 lei**● Ceremonia de închidere: **30 lei**● Mănăstur Open Air: **gratuit**● Cinema Mărăști: **Două persoane****intră la film cu un singur bilet**

Ziua HBO

Momente memorabile din Ziua HBO

Ziua HBO e, tradițional, cea mai aglomerată zi din festival. Tot azi încep și Zilele Filmului Românesc, deci densitatea invitațiilor la TIFF și a spectatorilor crește dramatic. E ziua maratoanelor și a petrecerilor de pomină. Iată câteva povești memorabile de la Zilele HBO.

„Două momente memorabile: maratonul *Angels in America* din 2005 – transa de la Cinema Victoria, cu oameni așezați pe jos, în fața ecranului - și petrecerea HBO cu baloane cu heliu, la care toată lumea ajunsese să vorbească pițigăiat.” – **Mihai Chirilov**, director artistic TIFF

„Probabil că cea mai dragă dintre cele mai dragi amintiri legate de HBO și TIFF este proiecția documentarului *Australia*, în 2009, de Claudiu Mitcu. Nu atât proiecția în sine – un succes palpabil – , cât partida de fotbal de la prânz, din parcare la Iulius Mall, disputată între echipa din film și o echipă „de film”, și arbitrată de Ion Crăciunescu. Pe teren, alde Porumboiu, Muntean, Boguță, Vasluiuanu, Dumitrache au transpirat mai ceva ca la Cannes; pe margine, chibițam cu Codruța și Jay Weissberg, în timp ce muncitorii din vârful unei clădiri aflate în construcție își luaseră brusc pauza de masă și comentau meciul. La un moment dat, Anamaria Marinca și Alex. Leo Șerban au încercat să potrivească o mingiuță de fotbal alb-negru în vârful unei umbrelor – au reușit, preț de o secundă. Am fotografia într-un folder, undeva acasă. Leo a plecat, Anamaria se întoarce zilele astea la TIFF, mingiuța alb-negru mi-a devenit, în timp, extrem de apropiată. O păstrez într-un loc sigur...” – **Andrei Crețulescu**, regizor

„Acum doi ani la petrecerea HBO, stăteam de vorbă afară cu Monica

Angels in America

Bărlădeanu. După vreo 15 minute am vorbit cu Maria Dinulescu. Când, la un moment dat, ea a plecat, a venit un tip la mine, pe care nu-l mai văzusem niciodată și mi-a zis: „Frate, cum reușești? Ai stat de vorbă cu cele mai frumoase femei din România. Care e secretul tău?” M-am uitat la el imperturbabil și i-am răspuns: „Sunt gay.” – **Jay Weissberg**, jurnalist

„Trotuarul plin din fata de la Diesel la party-ul HBO.” – **Tudor Giurgiu**, președintele TIFF

„Acum doi ani am avut bucuria să mă „întâlnesc” la zilele HBO, cu Kate Winslet în miniseria *Mildred Pierce*. A fost o lecție de actorie, de viață, cu un personaj feminin memorabil, care a rămas cu mine mult timp după terminarea proiecției. La fel de memorabile au fost și petrecerile HBO, cu multă energie, cu mulți prieteni. E ziua aceea când întâlnești oamenii care ți-au lipsit în anul ce a trecut, oameni pe care îi admiri, ală-

turi de care vrei să lucrezi sau alături de care te bucuri când vezi toate lucrurile frumoase pe care le-au mai făcut.” – **Olimpia Melinte**, actriță

„Party-ul HBO „*nec plus ultra*” rămâne cel din 2007. Știu, de atunci au trecut ceva ani și petrecerea cu pricina n-a făcut decât să crească în opulență și număr de participanți. Cu toate acestea, rămân cu 2007-le pentru că a fost primul an în care am ajuns la Cannes, unde am făcut cunoștință cu Le Petit Majestic, locul de întâlnire, de bere, pastis și pierzanie al festivalierilor de pe Croisette (imaginați-vă câteva sute de oameni ocupând aproape o intersecție). Nici prin cap nu-mi trecea, pe când mă strecuram printre trupurile mai mult sau mai puțin bălângănite din fața barului, că peste zece zile experiența avea să se repete, de această dată la Cluj, la Diesel Club, subsol, parter și stradă y *compris*... O întreagă industrie cinematografică adunată într-un singur loc, dotată cu unul, două, trei pahare de varii băuturi care mai de care mai alcoolizate

și prinsă în discuții mai mult sau mai puțin încrâncenate despre un nou val aflat, pe atunci, în momentul său de maximă înflorire. Un party început la 11 seara și încheiat, pentru mulți, la 7 dimineața. Inutil de spus, noaptea de joi la TIFF n-a mai fost niciodată la fel.” – **Codruța Crețulescu**

„Au fost mai multe zile memorabile: *The Shukar Collective Project*, proiecție și party la care a cântat trupa, meciul de fotbal pentru *Australia*, baloanele cu heliu care pluteau prin tot Clujul. Proiecții memorabile: *Mildred Pierce*.” – **Ileana Cecanu**

„Cea mai memorabilă a fost o noapte când am fost la o petrecere HBO la Diesel, în care a fost atâta lume încât, pentru mine, cele două ore petrecute la petrecere au constatat în: o oră străbătutul mulțimii până jos ca să văd că nu e loc și altă oră să ies. Iar proiecția top pentru mine este cea cu *Caii verzi pe pereți*, la care HBO a participat prin cumpărarea filmului.” – **Dan Chișu**, regizor

„La capitolul petreceri a fost cea de la Diesel, incendiară, care a culminat cu un mic incendiu... Incidentul n-a deranjat pe nimeni, oamenii au continuat să petreacă pe trotuarul din fața până dimineața. Categorie, maratonul *Angels in America* a fost extatic, ba chiar catarctic...” – **Anca Grădinaru**

Concert

Hai lu lu NU Hi You You

Cântecele Mariei Tănase vor răsună din nou în această seară, la Casa de Cultură a Studenților, de la ora 22:00 în *Hai lu lu NU Hi You You*, un show marca Radu Afrim și Vlaicu Golcea. Subtitulat „concert remix-uri Maria Tănase”, spectacolul cuprinde 13 melodii din repertoriul faimoasei cântărețe ce vor fi electro-orchestrate live de muzicianul și compozitorul Vlaicu Golcea și cântate cu imaginație și talent de către actori. Actrița Maia Morgenstern va interpreta în cheie personală una dintre melodii.

Expoziții foto

17:30 STATE / CITIZEN în prezența curatorului Vlad Petri – la subsolul Muzeului de Artă.
18:00 INVAZIE 68 PRAGA, de Josef Koudelka photo exhibition, prezentată de Centrul Ceh și Institutul Francez, Casa Tranzit.

Proiecție la Casa TIFF

Filmul independent *Usturoi*, o coproducție româno-americană scrisă și produsă de Radu Băzavan (groparu.ro) și regizată de Lucian Alexandrescu, va fi proiectată în premieră azi de la 21.30, în prezența echipei filmului.

TIFFashion

16:00 Lansarea expoziției TIFFashion, urmată de masterclass Ovidiu Buta "YSL is dead, long live YSL" și proiecția filmului *Yves Saint Laurent* la Cinema Mărăști.

Mituri despre sănătate

LAPTELE CALD AJUTĂ COPIII SĂ DOARMĂ LINIȘTIȚI. MIT SAU ADEVĂR?

ADEVĂRAT

Laptele cald are un efect calmant, asemănător somniferului. Lactatele au un conținut mare de proteine și alte substanțe care induc relaxarea și somnul. Rețeaua privată de sănătate REGINA MARIA www.reginamaria.ro

Zilele HBO

Rugul aprins – proiecție maraton

1968 a fost un an al revoluțiilor, al mișcărilor democratice pentru Europa. În primăvară, regimul condus de Alexander Dubček a încercat să readucă valorile democratice și libertatea cuvântului în Cehoslovacia. Dar Primăvara de la Praga a fost brutal stopată prin invazia trupelor sovietice și ale aliaților din cadrul pactului de la Varșovia cu peste 200.000 de trupe și 2.000 de tancuri. Serialul în patru părți *Burning Bush*, produs de HBO și prezentat într-o proiecție maraton la TIFF, este regizat de poloneza Agnieszka Holland care a trăit, ca studentă în Praga, acele timpuri. Pornind de la evenimentele și personajele reale concentrate în jurul protestului lui Jan Palach din ianuarie 1969, care și-a dat foc în Piața care acum îi

poartă numele, Holland se ocupă, împreună cu scenaristul Štěpán Hulík, sistematic și temeinic, de descompunerea mecanismelor opresive ale acelei perioade. În scrisoarea lăsată în urmă, Palach cerea oprirea cenzurii presei și închiderea ziarelor aservite puterii prosovietice. Totodată, anunța că nu este singur și că mai sunt și alți studenți gata să se transforme în torțe vii. În această amplă și minuțioasă frescă socială, Agnieszka Holland realizează filmul anti-erou, căci se concentrează nu asupra vieții și deciziilor personajului central – Jan Palach, ci asupra golului lăsat de acesta în urmă și a energiilor puse în mișcare din această cauză. Imaginea scursă de culoare, pririle înspăimântate, camera care

ii urmărește pe protagoniști prin crăpătura ușii, pe după colțuri, prin oglinzi roase de rugină, decorurile remarcabil de fidele epocii, toate ne transportă înapoi, în acei ani de frică și închistare. Simultan, la TIFF, puteți vedea expoziția extraordinară a lui Josef Koudelka, fotografatul care a surprins pe viu invazia trupelor sovietice pe străzile din Praga în august 1968. El a reușit să scoată clandestin din țară rolele de film. Deși a câștigat premiul de fotografie Robert Capa în același an, și a emigrat în Marea Britanie în 1970, totuși, el nu a ieșit din anonim decât cincisprezece ani mai târziu, de teama represaliilor împotriva familiei rămase în urmă.

Ada-Maria Ichim

Lansări de cărți & DVD la TIFF Lounge

15:00 "Romanian New Wave Cinema: An Introduction" (Ed. McFarland, SUA), o lucrare amplă care pune filmul românesc în contextual european, semnată de Doru Pop, profesor la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj.

15:30 „O istorie subiectivă a tranziției filmice” (volumul al III-lea), a criticului Valerian Sava

16:00 DVD-box "Radu Gabrea. Biography of an opera".

21:00 "Janovics, the Creator of the Transylvanian Hollywood" de Zakariás Erzsébet, în engleză, română și maghiară – Depozitul de filme

Ziua HBO

PROIECȚII CU INTRARE LIBERĂ

Rugul Aprins/ Burning Bush

Procesele lui Muhammad Ali/ The Trials of Muhammad Ali

Păsări de noapte/ The Great Night

Povestea domnului Dragoste/ The Story of Mr Love

Program / joi / 5 iunie

CINEMA FLORIN PIERSIC

11:00
La limita de jos a cerului / The Unsaved
(România, Moldova, 82')

13:00
Udă toată* / Wetlands
(Germania, 109')

15:30
Closer to the Moon
(România, 112')

18:00
#selfie
(România, 123')

20:30
Seduși și abandonati / Seduced and Abandoned
(Statele Unite, 98')

23:00
Moebius*
(Coreea de Sud, 89')

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

16:00
Amprenta apei / Watermark
(Canada, 90')

18:30
Ofițer și gentleman / An Officer and a Gentleman
(Statele Unite, 124')

22:00
Hai lu lu Nu Hi You You
Maria Tănase Remix (90')
Eveniment special

CERCUL MILITAR

13:15
Houston
(Germania, Statele Unite, 107')

15:30
Povestea domnului Dragoste / The Story of Mr. Love
(Cehia, 73')
Intrare liberă!

17:30
Afacerea Tănase / The Tanase Affair
(România, 56')

19:00
Cripta / The Crypt
(România, Franța, 82')

21:00
Leții de armonie / Harmony Lessons
(Kazakhstan, Germania, Franța, 110')

23:15
Siddharth
(Canada, India, 96')

CINEMA VICTORIA

10:00
Scurtmetraje românești I / Romanian Shorts I
(80')

12:00
Peștele și pisica / Fish and Cat
(Iran, 134')

15:00
Stockholm
(Spania, 90')

17:00
În ordinea dispariției / In Order of Disappearance
(Norvegia, Elveția, Danemarca, 116')

19:15
Viktoria
(Bulgaria, România, 155')
Bulimia Purpura
(Germania, 9')

22:30
Natură moartă / Still Life
(Marea Britanie, Italia, 87')
Thanatier, ultimul călău / Thanatier's Act
(Franța, 15')

SAPIENTIA

10:00
Teroriști de catifea / Velvet Terrorists
(Slovacia, Cehia, Croația, 83')

17:00
GasLand Partea a II-a / GasLand Part II
(Statele Unite, 125')

20:00
Al doilea joc / The Second Game
(România, 97')

22:30
Păsări de noapte / The Great Night
(Cehia, 72')
Intrare liberă!

CINEMA ARTA

10:00
Rugul aprins / Burning Bush
(Cehia, 234')
Intrare liberă!

15:00
Explozia demografică / Population Boom
(Austria, 91')

17:00
Înainte de sfârșitul nopții / Before Tonight is Over
(Cehoslovacia, 86')

19:00
Povestea morții mele / Istoria de la meva mort
(Spania, Franța, 151')

22:00
Omul negru / The Babadook
(Australia, 95')

00:00
Asmodexia*
(Spania, 80')

CINEMA MĂRĂȘTI

18:00
Yves Saint Laurent
(Franța, 104')

20:30
Nuntă în ofsaid / La gran familia española
(Spania, 101')

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:45
București, unde ești? / Where Are You Bucharest?
(România, 80')

MĂNĂȘTUR OPEN AIR

22:00
Cel mai bun meci al lui Muhammad Ali / Muhammad Ali's Greatest Fight
(Statele Unite, 97')

INSTITUTUL FRANCEZ

22:00
Distrușii / Sickfuckpeople*
(Ucraina, Austria, 75')

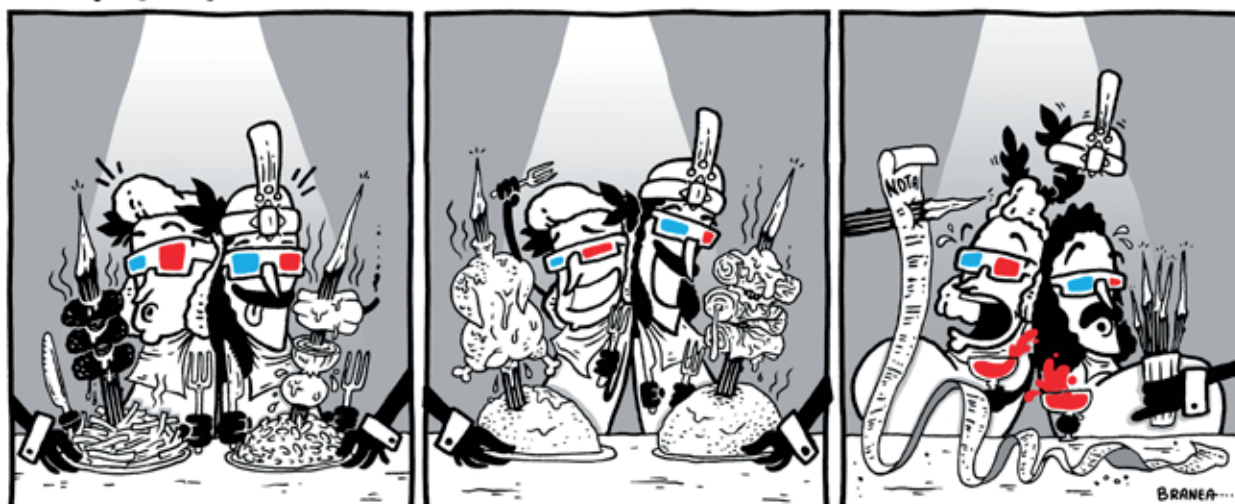
DEPOZITUL DE FILME

21:45
Repertoriul / The Rep
(Canada, 99')

BISERICA EVANGHELICĂ LUTERANĂ

21:00
Faust / Faust - Eine deutsche Volkssage
(Germania, 117')
Acompaniament live: Martin Schmeding

BD 7 NR. 7 & DE MATEI BRĂNEA

■ Campania TIFF

Salvați Marele Ecran

Dacă v-ați întrebat la un moment dat ce înseamnă abțibildul roșu de pe spatele ecusonului de festival cu cuvintele "Salvați Marele Ecran.ro", citiți în continuare...

De fapt, abțibildul se referă la o campanie anunțată la premiile GOPO – varianta românească de Oscaruri – de la finalul lui martie, inițiată cu scopul de a împiedica dispariția cinemaurilor din afara orașelor mari din țară. „Anul trecut am început producția unui documentar intitulat *Cinema, Mon Amour* de Alexandru Belc, în încercarea de a documenta viețile oamenilor care încă se mai ocupă de cinematografele uitate”, își aduce aminte președintele TIFF Tudor Giurgiu. „Am alcătuit un pachet împreună, cu filmări încă în lucru, iar, între timp, filmul a fost preluat de HBO.”

„Mi-am dat seama că doar filmul nu va fi de ajuns, așa că am dezvoltat o platformă online www.salvatimareleecran.ro cu scopul de a arăta ce se întâmplă atunci și ce se întâmplă acum în sute de cinematografe din România” a continuat Giurgiu. „În 1989, erau 630 de cinematografe cu un singur ecran de proiecție active și acum sunt mai puțin de 30.” „Scopul e ca fiecare oraș cu cel puțin 20.000 de locuitori să aibă un cinema, dar conceptul de cinema în secolul 21 este diferit față de cel din anii 1980. Trebuie să vezi cinematograful ca un centru social.” Cu campania de conștientizare și promovare deja în derulare, Giur-

giu și-a dat seama că trebuia făcut mai mult într-un mod pro-activ, cu TIFF funcționând ca mediator între autoritățile locale, Ministerul Culturii, CNC și, posibil, fondurile europene. „Avem ca obiectiv clar pentru următorii trei ani crearea unei rețele de cel puțin 10 cinematografe modernizate și echipate cu tehnologie digitală”, a explicat el. Primii reprezentanți ai autorităților locale – inclusiv Emil Boc, primarul Cluj-Napoca – și-au exprimat interesul față de această campanie, prin urmare echipa TIFF a decis orga-

nizarea unei conferințe pe probleme specifice în cadrul festivalului, aducând experți din străinătate cu experiență în situații similare. Oficialii Ministerului Culturii, autoritățile locale, reprezentanți ai România Film, manageri de cinema și realizatori de film au aflat săptămâna trecută despre strategiile dezvoltate de Marta Materska-Samek din Boardul Fundației pentru Dezvoltarea Cinemaului din Polonia, Ivo Andrić din partea Aero Films și Tina Hajon, Directorul de Prezentare la Centrul Audiovizual Croat. După acest eveniment, o conferință similară e planificată să aibă loc la București în toamnă, și, „până la finalul anului, am dori să identificăm 10-12 orașe din Transilvania pentru o rețea care ar putea fi eligibilă să obțină sprijin de la fondurile structurale pentru dezvoltare regională ale UE”, spune Giurgiu. „De exemplu, am identificat unul dintre cele mai frumoase cinematografe din România, Libertatea din Oradea”, a spus el. „Lucrăm cu primăria în acest moment pentru a rezolva problemele legate de infrastructură și am putea să ajutăm la găsirea finanțării pentru digitizare

și așa mai departe.” „La nivel local, am decis să atacăm o problemă pe care o considerăm critică”, a continuat Giurgiu. „E vorba despre restaurarea Depozitului de Filme la gloria sa anterioară. Acesta era locul în care toate peliculele de 35mm veneau din București pentru a fi apoi distribuite de aici în toată Transilvania. Când pelicula de 35mm nu s-a mai folosit, nimeni nu a îngrijit depozitul pentru că toată lumea a fost concediată și clădirea a ajuns părăsită.” „Acum, la aniversarea a 101 ani de la începuturile cinematografului românesc, ne-am gândit că acesta ar fi un loc bun pentru a găzdui primul muzeu de film din România”, sugerează Giurgiu. „Primul pas este acela de a găsi sprijin prin crowdfunding la nivel local și regional pentru a curăța locul și a crea un spațiu pentru proiecții în aer liber acolo. Apoi am vrea să colaborăm cu Primăria pentru a accesa fonduri naționale și europene pentru a construi muzeul până în 2021 când Cluj planuiește să devină Capitală Culturală Europeană.”

Martin Blaney

InterogaTIFF – Competiție

Tomasz Wasilewski – regizorul filmului *Zgârie-nori suspendați*

Tomasz Wasilewski e pentru a doua oară la TIFF în doi ani. Anul trecut a fost proiectat filmul lui de debut, *În Dormitor*, iar acum s-a întors cu *Zgârie-nori suspendați*, din nou în cadrul competiției.

Cum te simți la Cluj, revenind după proiecția de anul trecut a primului tău film, *În Dormitor*? Îmi plac Clujul și România foarte mult. Mă simt ca acasă. Cred că polonezii și românii sunt foarte asemănători. Mă simt foarte bine aici. Plus că, în următorul meu film voi lucra cu un director de imagine român. **Să vorbim un pic despre *Zgârie-nori suspendați*. Kuba pare a fi un personaj bipolar din punct de vedere sexual. Alternează între a-l vrea pe Michal, dar se și teme foarte mult. Pare că este și rușinat de ceea ce este și de ceea ce simte...**

Într-un fel, da. Personajul e foarte interesant. Când îmi construiesc personajele, încerc să le fac foarte complexe și să le pun multe obstacole, pentru a se putea lupta cât mai mult cu cineva sau cu ei înșiși. Kuba e un personaj foarte real, asta a fost foarte important pentru mine. Filmele pe care vreau să le fac sunt despre oameni și despre condiția și emoțiile lor. A fost foarte important pentru Kuba să se urască și iubescă în egală măsură. Asta e minunat și fascinant, e ceea ce îi dădea impulsul de a continua.

Mai este și chestiunea sentimentelor pentru Michal. E vor-

ba de un apetit sexual sau de orientare sexuală?

În ceea ce-l privește pe Kuba, cred că ce a venit înainte de Michal era doar sex. Avea această nevoie launtrică (ca atunci când face sex oral în baie). La fel trebuia să se întâmple și cu Michal. S-au cunoscut la vernisaj, s-au dus la o întâlnire sexuală, în parcare. Acolo s-au drogat și au început să vorbească, iar, în acel moment, Kuba l-a perceput pe Michal ca pe o persoană, nu ca pe un obiect sexual.

Cum a fost primit filmul în Polonia?

Polonia e o țară foarte tradiționalistă și catolică, aproape în procent de 99%. În 2012, când am început să filmăm, statisticele spuneau că un procent 98% din populația homosexuală suferea de abuz fizic și emoțional. E terifiant și cred că spune multe asta. Filmul în sine arată situația din Polonia. Desigur, lucrurile sunt în schimbare, dar e în continuare o experiență diferită pentru publicul din Vest în comparație cu cea a publicului din țările fost-comuniste. Polonia și România sunt destul de similare – am fost țări comuniste timp de atâția nenorociți de ani. Acești ani sunt pierduți. Suntem înapoiți cu

20-30 de ani. Poate vom recupera acei ani, dar această parte a Europei rămâne diferită.

Ești de părere că situația se schimbă prea lent?

Problema e că nu numai minoritățile sexuale sunt discriminate. Există discriminare și la nivel de religie, de rasă, de sex. Femeile sunt în continuare discriminate: nu au aceleași salarii ca bărbații, de exemplu. Situația se schimbă, dar încă sunt multe de făcut. Și nu numai în țările noastre, ci în întreaga lume. Oamenii trebuie să înțeleagă că toată lumea are dreptul să trăiască așa cum își dorește. E vorba de libertate, oamenii trebuie să fie liberi și egali. Cert e că ar trebui să se schimbe mai repede lucrurile.

A fost dificil să obții finanțare pentru film?

Da. Când am început, aveam doar o treime din buget, chiar dacă e un film cu buget redus. După ce am terminat de filmat, producătorii încă erau în căutarea restului de bani. Până la urmă, am primit bani și de la stat, de la Institutul de Film Polonez, dar a fost destul de dificil.

Ce fel de cinema îți place? Ce filme vezi în mod obișnuit?

Mă uit la multe filme, am o groază de DVD-uri în dormitor pe care vreau

să le văd. Uneori am chef de filme americane, de filme foarte bine făcute, dar, de obicei, cinema care mă atrage cel mai mult este cel care rămâne cu mine și mă face să rămân pe gânduri. Îmi ador pe Ulrich Seidl, pe Michael Haneke. Îmi place foarte mult și Mungiu, îi admir opera. Pe de altă parte, îmi place și Sofia Coppola. Îmi place și Aronofsky. E vorba de diferite tipuri de cinema, dar prefer regizorii care fac filme ce studiază oamenii. Îmi place să mă concentrez asupra oamenilor și asupra felului în care aceștia reacționează într-o situație de criză. E foarte important să descoperi adevărul.

La ce proiect lucrezi acum și când îl vom putea vedea?

Lucrez cu Oleg Mutu, va fi directorul de imagine al celui de-al treilea film al meu și gândim la fel în ceea ce privește cinema. Noul film se numește *United States Of Love* și este un portret a patru femei, imediat după prăbușirea

comunismului în Polonia. Scenariul nostru a fost selecționat la Rotterdam, apoi cei de la Berlinale Co-production Market ne-au invitat să discutăm cu diferiți producători. Acum ne aflăm în stadiul de finanțare, încercăm să strângem tot bugetul. Să sperăm că în ianuarie-februarie 2015 vom începe filmările și, poate peste doi ani, voi putea reveni la Cluj.

Interviu realizat de Cătălin Mesaru

PARTENER TEHNOLOGIC

m@d[®]
electronics group
www.pcmadd.com

TIFF.13
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 30.05-08.06.2014

Raiffeisen BANK
Reușim împreună.

Trăiește Viața fără CAȘH și prinde rolul principal în cele mai tari experiențe!
www.viatafaracash.ro

Scanează imaginea cu aplicația Layar și vezi cum poți prinde rolul principal în experiențe de neuitat!

Descarcă aplicația Layar

Disponibil în **App Store** | ACUM PE **Google play** | Descarcă din **Windows Phone Store**

Disney Junior

Aici începe magia!

Distracția începe la UPC cu TEKI și Disney Junior!

- Peste 100 de canale digitale
- Fiber Power 200 Mbps
- Telefonie nelimitată

TEKI cadou

031 100 1000
www.upc.ro
facebook.com/UPC.ro

TIFF.13
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 30.05-08.06.2014
www.tiff.ro
Co-organizator **[ctrl+n]**

TRANSILVANIA TALENT LAB

MASTERCLASS-URI
INTRARE LIBERĂ
NAPOCA 15

Joi, 5 iunie, ora 12.00

PETER WEBBER

REGIE

Debutul său în lung metraj a fost unul răsunător. *Girl with a Pearl Earring*, cu Scarlett Johansson și Colin Firth în rolurile principale, i-a adus numeroase laude, 3 nominalizări la Oscar, două la Globurile de Aur și 10 la Premiile BAFTA. Apoi, Peter Webber s-a lăsat convins de Dino de Laurentiis să regizeze *Hannibal Rising*, iar în 2012 a regizat *Emperor*, cu Matthew Fox și Tommy Lee Jones, film câștigător al Audience Award (locul 2) la Palm Springs Intl. Film Festival. În prezent se află în post-producție cu documentarul *10 Billion*.

Joi, 5 iunie, ora 15.00

KATRIEL SCHORY

REGIE ÎN PRODUCȚII LOW BUDGET

Este Director Executiv al Israel Film Fund din 1999. Principala instituție de finanțare a cinematografului israelian, Israel Film Fund sprijină, încurajează și promovează producția de film din Israel. Katriel Schory a fondat propria casă de producție de film în 1984 - BELFILMS LTD, cu care a produs peste 200 de filme de lung metraj, ficțiune și documentare, seriale de televiziune și co-producții internaționale.

Joi, 5 iunie, ora 17.00

DEBRA WINGER

ACTORIE

Debra Winger a fost una dintre cele mai senzuale, talentate și temperamentale actrițe americane lansate la sfârșitul anilor 70. A debutat în filmul *Slumber Party '57* (1976), iar în 1980 a primit două nominalizări la Globul de Aur și una BAFTA, cu rolul din *Urban Cowboy*. A devenit celebră cu *An Officer and a Gentleman*, pentru care a obținut prima nominalizare la Oscar și a treia la Globul de Aur. Memorabile au rămas și rolurile ei din *The Sheltering Sky* (1990, regia Bernardo Bertolucci), *Terms of Endearment* (1983, prestația i-a fost răsplătită cu o nominalizare la Oscar și una la Globul de Aur), *Shadowlands* (1993, regia Richard Attenborough) și *A Dangerous Woman* (1993).

TIFF Campaign

Save The Big Screen

If you wondered what the red sticker on the back of your festival badge with the Romanian words "Salvati Marele Ecran. ro" means, please read on...

In fact, the sticker refers to a campaign announced during the GOPO Awards - Romania's local answer to the Oscars - at the end of March with the aim of halting the disappearance of cinemas outside of the main centres of population throughout the country.

"Last year, we started production on a documentary called *Cinema, Mon Amour* by Alexandru Belc trying to document the lives of the people still managing the 'forgotten cinemas'," TIFF Festival President Tudor Giurgiu recalls. "We had put a package together of 'work in progress' footage and the film has since been picked up by HBO."

"I realised that the film in itself would not be enough, so we developed

an online platform www.salvatimareleecran.ro with the aim of showing what has happened then and now to the hundreds of cinemas in Romania," he continues. "In 1989, there were 630 single-screen cinemas active and now there are less than 30."

"The aim is that every town with at least 20,000 inhabitants should have a cinema, but the concept of cinemas in the 21st century is quite different from what it was in the 1980s. You have to imagine the cinema as a social hub."

With the awareness and promotion campaign up and running, Giurgiu realised that more needed to be done in a pro-active way by TIFF acting as a mediator between the local authorities, the Ministry of Culture,

CNC and possibly European funds. "We have a clear objective for the next three years of having a network of at least 10 cinemas which are digitised and modernised," he explains. The first mayors and local authorities - including Emil Boc, Mayor of Cluj-Napoca - expressed interest in the campaign, and so the TIFF team decided to stage a conference on the specific issues during the festival, bringing experts from abroad who had experiences on being in the same situation.

Officials from the Ministry of Culture, local authorities, representatives of Romania Film, cinema managers, and film-makers heard last weekend about the strategies developed by Marta Materska-Samek from Poland's Cinema Development Foundation Board, Ivo Andrlje of Czech exhibitor Aero Films, and Tina Hajon, Head of Exhibition at the Croatian Audiovisual Centre.

After this event, a similar conference is planned in Bucharest for the autumn, and, "by the end of the year, we would like to identify 10-12 cities within Transilvania for a network which could be eligible for obtaining support from EU structural regional funding," Giurgiu says.

"For example, we have identified one of the loveliest cinemas in Romania, the Liberty in Oradea," he says. "We are working with the mayoral authorities so that they would take care of the infrastructure and we would help them secure funding for the digitisation, and so on."

"On a local level, we decided to address an issue which we see as being very critical," Giurgiu continues. "And that's how to restore The Film Warehouse in Cluj to its former glory. This was the place where all the 35mm prints came from Bucharest and were then distributed from here around all of Transilvania. After the end of 35mm, nobody took care of the warehouse as everybody was fired

from their jobs, and the building became derelict."

"Now that we are celebrating the 101st anniversary of the beginning of Romanian cinema, we thought that this could be a good place to house Romania's first film museum," he suggests. "The first stage is find support via crowd funding on a local, regional sponsors level to clean up the place and create an open-air screening venue for the cinema. And then we would work with the city mayor as well as national and European funds to have the museum built and ready by 2021 when Cluj plans to be the European City of Culture."

Martin Blaney

Recommendations

The Stuff that Dreams Are Made of

In 1941, when Humphrey Bogart's Sam Spade paraphrased Shakespeare and uttered the last line of *The Maltese Falcon*, "The stuff that dreams are made of," he was talking about the legend of a jewel-encrusted statuette, but it might as well have been a comment on film as a whole. What better description for the cinema experience? And our dreams, we were told for decades, are in b&w, just like *The Maltese Falcon*. I always found that incredibly odd: we experience the world in color, why wouldn't our dreams reflect our memories? Recently however scientists have concluded that the tonalities of dreams depends on our media intake: older

test subjects who grew up with b&w film and TV reported a high rate of b&w dreams, while younger generations claim to experience their dreams in color. Fascinating. This year at TIFF there are a surprising number of b&w features, reflecting a small but noticeable trend in the past years: directors are returning to b&w, for all sorts of reasons.

That idea about dreaming in b&w partly comes from a study published in 1942, the year after *The Maltese Falcon* was released. Color film wasn't exactly a novelty then: films have been in color since the start of the medium, whether via hand-coloredstenciling, tinting

Concrete Night

and toning, or experimental color processes like Kinemacolor (1908) and Kodachrome (1915). Scores of movies were made using two-strip Technicolor in the late 1920s and early 1930s, but it wasn't until 1935's *Becky Sharp* that the advanced palette range of three-strip Technicolor became an (expensive) option. So in 1941, while most movies were in b&w, notable color films were also released, including *Blood and Sand*, *The Shepherd of the Hills*, *Dumbo*, and the deliriously saturated 20th Century Fox colors of *Moon Over Miami*, *That Night in Rio*, and *Week-End in Havana*. Grand adventures, animation, and musicals. Now of course we're used to seeing everything in color, and b&w is a novelty, so why are directors choosing b&w?

In the case of the movies at TIFF, the generic answer is that b&w represents the past. So in *Ida*, *Papusza* and *Quod Erat Demonstrandum*, the decision surely had something to do with the idea of recreating the feel of an earlier era. Looking at other films made in the last few years, we can count *The Turin Horse*, *A Field in England*, part of *Tabu*, *Blancanieves* and *The Artist* in this grouping, the last two not only reproducing the look of another period but made in imitation of silent films. In the hands of sensitive directors and superior cinematographers, b&w of course becomes something so much more than imitation. Its rich color scale of greys offers exceptional depth of vision and dramatic juxtapositions

through light and shadow. When shot on film rather than digital (back to that issue again!), the limited tonalities take on the painterly quality of great monochromatic oil sketches, and there's a muted vigor in the photography that adds a dimension beyond color. There's a good reason why the master cinematographer John Alton (*He Walked by Night*, *Reign of Terror*, *The Big Combo*...) called his memoir *Painting with Light*.

Precisely because of these qualities, modern directors aren't limiting their b&w to just period films: at TIFF there's the Finnish film *Concrete Night (UltimaNoapte)*, and other recent movies that come to

mind include *Nebraska* and *Frances Ha*. For some, my guess is that the directors were looking to both give their films added texture and mood while also wanting to connect more with the cinema of the past, not in a nostalgic way but as a means of getting closer to earlier films that continue to influence their choices. Photography has always recognized the distinct qualities of b&w versus color, and no one questions the artist's choice: even our iPhones offer several b&w alternatives. Now that directors have finally woken to b&w as a valid artistic option, I wonder: what stuff will our dreams be made of?

Jay Weissberg

cele mai bune filme

moTIFF de #livrarespeciala

TNT Express Romania

TNT

siuro we cant

Transylvania Talent Lab

Nik Powell Spells Cinema

Nik Powell doesn't believe in the directors that talk about themselves. He believes in story. Capital Story. And he shared his opinions with the few selected aspiring filmmakers of the Transylvania Talent Lab.

Nik Powell left school at 16. He started a business with a hippie friend like of his, Richard Branson. The business was called „Virgin”. Then they thought a bit more and signed up „another hippie”, Mike Oldfield for their first venture into music production - the album „Tubular Bells”. William Friedkin heard it and used it for the soundtrack of the „Exorcist”. From music, Powell stumbled into film. “I sold out the Virgin, at the wrong time. That's why I am here, doing a talk, otherwise I would be on my Caribbean island, next to Richard Branson's” he said. He opened a cinema together with Stephen Wolley where they showed old films, foreign films, films for 48 hours. One day there was one person left behind in the cinema. They poked him, he

didn't move – “It was a homeless guy that had come to the cinema to die watching John Waters movies”, he finally explained.

Nik Powell is here at the Transylvania International Film Festival both as a member of the jury and as a lecturer for the Transylvania Talent Lab master class. So, he shared his experience, in a witty and no questions asked 90 minutes: “I don't believe in age. I don't believe you are either too old, or too young to do something. I don't believe in maturity/.../ Most of the brilliant people I know are immature.”

“We producers, we are interested in the story, that's our number one thing. And I am not really talking about screenwriting, because this is a specialist craft thing that is best you learn from screenwriters and

not us producers.” he said at the start of his „A to Z of Story”. Naturally, „A” for „Act” comes first; „act” as in either classical Greek 3 acts or the daring 5 or 7 Shakespearean structure. Next, „B” comes from „Blood”, either pure, concrete blood or „psychological” blood. „L” is for „long, too long” a thing to avoid. „K” stands for IKEA, or the IKEA spread of Volvo parts that one needs to put back together carefully, selecting first the parts that one really needs to make a car move, in the same way a filmmaker needs to choose the pieces of his story to make it advance – only the necessary ones. „V” is for „the value of silence”, either the pause or hidden under a „torrent of words”.

A few of the changes that digital technology brought to the business: The equipment is cheaper and does more, so people can start being filmmakers at a younger age, which before the advent of the digital was not possible because of the cost of processing. So now they can start like Spielberg at seven or eight, they don't need to have a rich father or family and they can start being filmmakers. In the old days if you were poor you had to be a footballer or a musician if you wanted to make a lot of money quickly. That's one. Two - You can

show films anywhere. I think this is a nice thing. I still love the cinema most. It's great and you can reach people with your work in many different ways, through many different channels. But of course the other side of that coin is the third thing. There are a lot more complications. So one and two mean many more people competing for the same space, same number of eyeballs, or the same number of souls, or the same number of people. I think three is enough.

The things he looks for in a story: Energy, charm and relevance. And wit of course. That goes without saying. I like them to be funny.

A piece of advice for young filmmakers:

I'll do the same as Lawrence Olivier told John Hurt when he was young and he asked him for advice. And he just said “Keep on going!”

If some of the TTL participants have enjoyed Nik Powell's wit and insight, we hope that the TIFF audience will share his unorthodox views when, as a member of the jury for the International Competition, he will cast his vote. What can we expect? Well, it will have to be story driven, funny, with energy and charm, and, last but not least, relevant.

Ada-Maria Ichim

Photo: Adi Bulboacă

Save the Big Screen

TIFF saves the Film Warehouse

Photo: Cătălin Georgescu

The first and most elaborate campaign meant to raise awareness among the people and the authorities and find solutions to rebuild Romania's cinema hall network, „Save the Big Screen!”, launches a call for fundraising for the Film Warehouse in Cluj.

The crowdfunding campaign was officially announced in the opening of the Transylvania International Film Festival (TIFF) and aims, in its first stages, to transform one of the most interesting locations in Cluj into an alternative space for urban culture, one that will host film screenings and other cultural events. The old RADEF RomaniaFilm warehouse, on Maiakovski Street nr. 31-35, is today an abandoned space, spectacular for

its history and for the thousands of 35mm strips abandoned there. The Film Warehouse can become, through its potential as an alternative urban culture space, as well as through its historical and cultural value, the most suitable space for establishing a Museum of Cinema, adapted however to the concept of the 21st century museum, an institution that is alive, where children and adults can educate themselves and experiment with various interactive activities.

The Film Warehouse can be transformed from a dot on a map, a space left to decay, buried under thousands of film reels, to one that can involve everyone, a space that can become one of the most coveted tourist spots in Cluj.

Call for action

Now we need 7000 Euros to activate a space which is today dead and slowly filling with garbage.

We propose to enclose the area and clean it, to arrange the space so that it can host open air events, so that it can become a pleasurable spot for parents and children, and also to obtain adequate technical equipment for film screenings.

How you can contribute access www.we-are-here.ro to participate in the crowdfunding

Donate directly in the urns at Cinema Florin Piersic, Unirii Square and Casa TIFF

Volunteer for the actions that will be developed over the course of the summer at the Film Warehouse.

Find out more www.salvatimareleecran.ro www.tiff.ro

The Croatian Model

Three international guest speakers presented and discussed their national strategies for saving small single-screen cinemas with representatives of Romanian national and local authorities on the occasion of the “Save the Big Screen” conference held on May 31. Marta Materska-Samek, Board Director of Cinema Development Foundation in Poland, Ivo Andrić, founder and manager of Aerofilms in the Czech Republic and Tina Hajon - Head of Film Exhibition, Croatian Audiovisual Centre. The successful Croatian model was particularly emphasized as an example of good practices in a country very similar to Romania.

While many countries still don't have a developed national strategy of digitisation and support to independent cinemas, Croatia is on its way to being 90 per cent digitised. The Independent Cinema Digitisation project is unique in Europe because it represents a combination of technological improvement, implementation of film programme and profession development.

The Croatian project to create an independent national network of art cinemas started its contract-signing phase almost one year ago. The first round of digitisation is aimed at technically equipping 28 cinemas in 18 counties and 27 towns. The project took advantage of new technologies to bring people back to the theatres by providing them with a technically good and financially affordable

service and, most importantly, good programme listings.

By launching a public tender for cinema equipment, the Croatians managed to fulfil three very important goals:

They supported cities and local authorities financially so that they may establish a cultural offer on the level their environment deserves.

Total costs were reduced by a third by joint procurement and a unified tender. They saved enough means for seven or eight new digital systems which will be made available in the next tender.

By embarking in the project simultaneously, they proved they were part of a unified network, a network based on the idea that everyone should have a movie theatre in their town.

The Croatian Audiovisual Centre promoted the National Programme for the Development of Croatian Audiovisual Industry. The programme obligations of the Croatian Audiovisual Centre were inspired by the principles of the international Europa Cinemas organisation and MEDIA Programme, based on the analysis of specific data provided by the Croatian cinemas. The digitisation requires new working methods and gives new possibilities. Cinemas can be more competitive, have more diverse and richer film programmes and at the same time use European funds for the development of activities and screening European film.

Cinema mon Amour

Où sont les cinémas d'antan?

Multiplexurile înlocuiesc cinematografele, digitalul a împins pelicula spre extincție. Vechile săli de prin cartiere și orașele de provincie au devenit cazinouri sau farmacii sau au căzut în ruină. Vechiul ecran mare de cinema s-a chircit și s-a micșorat până la miniaturizare, cât să încapă pe un smartphone. Experiența de grup a mersului la cinema a devenit un act adolescentin, cu nelipsii ochelari de 3D pe nas. Cinefilii sunt deja nostalgici. Nu după un mediu (pelicula) sau după locuri anume (cinematografele de cartier), ci după o experiență, mult mai intimă și intensă a mersului la film. Dincolo de elitism sau nostalgie, marele ecran trebuie salvat. Nu ca fetiș sau ca piesă de muzeu, ci ca parte integrantă din viața și cultura unei societăți. Campania *Salvați Marele Ecran* intenționează să redevie circuitului cultural și societății unul dintre locurile și ambiențele optime pentru mers la film: cinematograful. Secțiunea *Cinema mon Amour* este o pledoarie nostalgică, dar și lucidă alcătuită din cinci filme documentare despre magia cinematografului și modul în care acesta este o parte

integrantă din viețile multora. De la proiecționisti de școală veche la antreprenori decisi să riște readucând la viață săli de cinema abandonate, de la spectatori veterani care au fost martori la proiecțiile primelor filme cu sonor, și din Cipru până în Argentina, cinematografele mici și încărcate de istorie și istorii revin la viață. Cum putem spera că se va întâmpla și cu niscaiva săli de pe meleaguri mioritice, cum ar fi frumos să se întâmple cu Depozitul de Filme (care găzduiește o parte din proiecțiile *Cinema mon Amour*). *Sfârșitul cinematografului* este un voiaj prin memoria afectivă a protagonistei dar și prin orașele Spaniei care încă mai au vreun cinema. Poetică și *lo-fi*, manevra (care ia forma unui *road movie*) se dovedește a fi o investigație în memoria colectivă și prin amintirile personale. Un cinematograful poate însemna pentru unii un mod de viață, pentru alții un loc de distracție sau o ocazie de culturalizare. *Ultimul Proiecționist* pornește de la cel mai vechi cinematograful din Regatul Unit (The Electric, din Birmingham) pentru a trasa din

dialoguri, animații și arhive, istoria cinematografulor din această țară. Thomas Lowes, regizor, amfitrion și cinefil oferă o lecție șarmantă de istorie și antropologie culturală, ocazional condusă prin apele turburi (industria de film și mai ales distribuția de film nu au avut de-a lungul unui secol doar momente de succes) de căpitani de cinematograful și proiecționisti veterani. *Ultimele locuri rămase* ne duce în Mediterană. Ciprul grecesc, rămas fără vreun cinematograful, deși prin deceniul 7 avusese o puzderie de Diane, Apolo-uri și Olimp-uri (numele cele mai des acordate cinematografulor de către vorbitorii de greacă), este în pragul unei mici revoluții culturale. Într-un sat s-a decis redeschiderea cinematografului. Marios Piperides urmărește principalii responsabili de eveniment și se strecoară cu camera prin miezul întregii operațiuni și amintirile cineafile ale sătenilor. Ca bonus, muzici grecești cauzatoare de poftă de calamari. *Repertoriul*, cel mai *geeky* dintre documentarele secțiunii, se ține după un grup pestriț de cinefili înrâiți din Toronto care își deschid o cinematecă privată. Un *Repertoire Cinema* (pe scurt *Rep*) cum se zice pe americanește. Pe lângă cameo-uri de zile mari (John Waters și Kevin Smith), documentarul lui Morgan Whi-

Ultimul proiecționist

te va unge sufletele cineafile și cu opiniile verbalizate de entuziaștii protagoniști. Nu vă așteptați totuși la ceva prea optimist. Cerearea de filme arthouse e în scădere și prin America de Nord. Cinematografele de provincie nu o duc bine. *Cinema de provincie* (Kis-

varosi Mozi) este o cronică tristă și friguroasă a ultimelor zile ale cinematografului dintr-o localitate în care nici cinefilia, nici mersul la film nu ating cotele necesare supraviețuirii unui cinematograful.

Cristi Mărculescu

■ Dacă ți-a plăcut...nu rata!

Dacă vă place *Coco Jambo*, mergeți să vedeți *#Selfie*.

Dacă vă place *Kaurismäki*, vedeți *Natură Moartă*.

Dacă vă plac *The Omen* și *Exorcistul*, vedeți *Asmodexia*.

Dacă v-a plăcut *Dark Days*, vedeți *Distrușii*.

Dacă mai vreți *Midnight Delirium*, vedeți *Repertoriul*.

Dacă v-a plăcut *Bend it like Beckham*, vedeți *Nuntă în ofsaid*.

Dacă v-a plăcut *Blood For Dracula*, vedeți *Povestea morții mele*.

EcoTIFF

Gaze de șist, problema globală a apei și suprapopulare

Explozia democratică

Într-o vreme când tot mai mulți dintre noi devenim activiști de tot felul, conștient sau întâmplător influențați, ecologia este un subiect dezbătut fervent, care naște pasiuni. Secțiunea EcoTIFF are această calitate, de a aduce filme ce polemizează, ce prezintă auditoriului probleme globale, expuse (sau nu) local. În ediția actuală, trei pelicule se vor regăsi în această zonă cinematografică: *GasLand 2*, *Amprenta apei* și *Explozia demografică*. Subiectele pe care le atacă sunt de interes general și se regăsesc în

discursul și conștiința colective. Zilnic, la televizor, în ziare sau la radio, se discută despre exces, suprapopulare și supraîncălzire, rezultate din activitatea umană nocivă pentru planetă și dintr-o economie în care o mare parte din bani sunt existenți doar virtual. *GasLand 2* – câștigător a două premii: Environmental Media Awards și Wild & Scenic Film Festival – vorbește despre un fenomen pe cât de discutat, pe atât de periculos: fracturarea hidrolică, cu ajutorul căreia se extrage petrol în câteva

state americane; proces extrem de poluant, prin care se contaminează apa, solul și aerul. Comunități întregi sunt nevoite să se mute sau riscă să se îmbolnăvească grav și ireversibil, iar companiile cu care luptă interpretează realitatea după bunul plac, cu ajutorul unora dintre cei mai abili avocați, ce aproape că le devin angajați permanenți. Prima parte, regizată și produsă în 2010 de activistul Josh Fox, a fost proiectată la ediția din 2012 a TIFF și a obținut o nominalizare la Oscar cu un an înainte. La proiecție va fi prezentă și invitata specială a acestei ediții, actrița Debra Winger. *Amprenta apei* acoperă o arie geografică extrem de largă; regizorii Jennifer Baichwal și Edward Burtynskiyau străbătut mari porțiuni ale Terrei pentru a strânge materialul transpus în varianta de față. Documentarul e interesat de relația noastră cu substanța care ne susține existența. Aproape că personifică apa și îi oferă caracteristici diferite, în funcție de zonă. Deocamdată, pelicula a câștigat două premii în țara ei de origine, Canada: Genie Awards și Toronto Film Critics Association Awards. *Explozia demografică* – cu un caracter mai larg, mai mult social decât strict ecologist – e exact despre problema la care se referă titlul și opune, printre altele, două concepte: congestie și suprapopulare. India sau China sunt două exemple unde primul termen se aplică. Țările dezvoltate încă nu au vreo problemă; își țin sub control den-

sitatea locuitorilor, cel de-al doilea fenomen referindu-se la statele sărace, pe care le controlează în diverse moduri. Doar că emigranții amenință să destabilizeze raportul artificial susținut de forțele economico-politico-militare actuale, printre care se află și Austria, de unde se trage regizorul Werner Boote. El propune o viziune echilibrată asupra chestiunii în jurul căruia își plasează demersul. Vizitând zone locuibile, dar aproape goale, dorește să demonstreze că situația nu este atât de dramatică precum o prezintă politicienii vestici și că doar lăcomia marilor

instituții private au creat această senzație alarmistă. Filmul a fost nominalizat la Viennale. Un eveniment conex, realizat în colaborare cu Zero Waste Romania, va avea loc pe 5 iunie, de la 20.00, la Chaos Club (Galeriile Ferdinand), unde se va proiecta filmul *Trashed*, cu Jeremy Irons protagonist-narator. Va urma o dezbatere cu Paul Connett – specialist în managementul deșeurilor și profesor emerit în Chimia Mediului la St. Lawrence University din Canton, New York.

Ion Indolean

RADU GABREA

Biografia unei opere

Lansarea DVD box-ului și a cărții va avea loc în prezența regizorului joi, 5 iunie, ora 16.00 la TIFF Lounge, Piața Unirii, Cluj-Napoca

Pachetul conține opt dintre cele mai importante filme turnate în România, ale marelui regizor, precum și cartea "RADU GABREA Biografia unei opere" de Călin Stănculescu

ECRAN CINEMA

Competiție

Natură moartă

Undeva între umorul mucalit al lui Aki Kaurismäki și paloarea hiperstilizată a lui Roy Andersson, tizul lui Pasolini a făcut un film despre un funcționar public specializat pe aranjarea înmormântărilor celor rămași singuri pe lume. Aflat la ultimul lui caz înainte de disponibilizare, John May (Eddie Marsan) hotărăște nu doar să redea demnitatea decedatului parti-

cipând la ceremonie, ci să meargă pe urmele rudelor și prietenilor lui și să-i convingă să-l vadă pentru o ultimă oară. Remarcat pentru rolurile negative (cele mai cunoscute fiind în filmele lui Mike Leigh), Eddie Marsan joacă aici un personaj incredibil de calm, interiorizat și mulțumit cu o rutină minimală. *Natură moartă* se desfășoară mai mult ca fabulă a misiunii lui John May, care, ca arhivar al

vieților pierdute, trăiește el însuși o viață suspendată de legături lumești proprii. Pentru frugalitatea cu care și duce el zilele, Pasolini găsește totuși o metodă de a-l încadra care să-l facă în același timp uman, dar și la fel de simpatic precum un personaj de animație ale cărui acțiuni mici și repetitive stârnesc râsul.

Georgiana Madin

Umbre

Omul Negru

Ca film horror, *Babadook*-ul funcționează în manieră clasică: o mamă și fiul ei sunt terorizați de ceva greu definibil, ieșit dintr-o cărticică pentru copii. Ca dramă de familie, este o peliculă solidă și subtilă, care investighează psihologic raportul de forțe și influențe dintre o mamă abulică și fiul ei isteric. Ca parte din secțiunea Umbre, *Omul Negru* este o trufanda delicios de anxigenă, cu potențial de impresionări maxime. Jennifer Kent, australiancă debutantă, are un talent admirabil de-a expanda suspansuri și de-a cauza frisoane din mai nimic. Și mai are și un interes

sincer pentru personajele ei. Deloc exemplare, dar extrem de umane, mult prea toleranta mamă și plodul cel urlător funcționează credibil. *Babadook*-ul pare uneori o soluție supranaturală pentru o educare co-

rectă a celui mic. Un thriller/horror despre modul în care supranaturalul poate interveni brutal, dar și necesar în educarea celor mai mici.

Cristi Mărculescu

Ziua HBO

Seduși și abandonați

Seduși și abandonați pornește de la un citat al legendarului Orson Welles, care spunea că își petrece doar 5% din viață făcând film, iar restul de 95% alergând după banii necesari.

Într-un documentar care minează dedesubturile Festivalului de la Cannes, dar care e în același timp o lecție de istorie de cinema măsurată în numărul de celebrități, regizorul James Toback și actorul

Alec Baldwin încearcă să afle cum poate un regizor să intre în grațiile finanțatorilor. La ediția din 2012 a Festivalului, Toback și Baldwin caută producători cărora le prezintă însăși ideea documentarului de față, pentru a-și da seama cine, cât ar investi și cât de mult ar influența aceștia direcția proiectului. În paralel, stau de vorbă cu cinești a căror reputație a fost decisă aici, printre care Bertolucci, Scorsese sau Polanski, care reflectă asupra statutului de ieri și de azi al Festivalului ca rampă de lansare și asupra nivelului de politizare al acestuia. Cu toate că documentarul vrea să dezvăluie culise descurajante, prin modul senzaționalist în care sunt montate materialele de arhivă, e posibil ca mitul Cannes să nu fi stat vreodată mai bine în picioare.

Georgiana Madin

Viktoria

Debutanta Maya Vitkova abordează cu inspirație un stil vizual caracterizat de un amestec de cadre dureros de perfecte și reci, demne de filmele lui Ulrich Seidl, cromatici nordice și câteva rapeluri perfect camuflete către maeștrii picturii de secol XV. Sunt de apreciat ambiția narativă amplă și caracterul epic al filmului: regizoarea întinde acțiunea pe o durată mare (15 ani), protagonista Viktoria este urmărită încă de dinainte de naștere și până devine femeie, capabilă să înțeleagă măcar parțial atitudinea mamei sale. Bulgaria comunistă funcționa în linii mari pe aceleași

pretexte și festivisme absurde ca Republica Socialistă România, așadar putem miza pe familiaritatea anumitor chestiuni fundamentale din existența 80istă a personajelor. Nu putem să nu remarcăm mecanica interacțiunilor nefaste dintre cele trei femei: bunica mută, mama deloc doritoare de copil și Viktoria, fata fără buric devenită copil model al unui sistem politic autist și ipocrit. Rămâne la final poezia ușor fantastică și lipsită de vreun patetism care curge lin printr-un film, narativ vorbind, destul de romanesc.

Cristi Mărculescu

Proiecții speciale

Ofițer și gentleman

Faimoasa și dublu-oscarizata (cea mai bună muzică și cel mai bun actor într-un rol secundar) peliculă a lui Taylor Hackford va fi proiectată la TIFF în prezența actriței Debra Winger (nominalizată la Oscar pentru rolul din acest film). Protagonistul Zack Mayo, un candidat la școala de ofițeri de aviație, e jucat de un Richard Gere tânăr, cam pe vremea când abia devenise sex-simbol internațional, între *American Gigolo* și *Pretty Woman*, când deja devenea credibil ca afacerist prosper, apropiindu-se perpetuu de vârsta mijlocie. Debra Winger (care face cu acest film trecerea de la TV la marele ecran) o joacă pe Paula Pokrifki, o tânără muncitoare, fără prea mari prospecte, care se-ncadrează în tradiția locală de-a agăța

viitori ofițeri promițători la petrecerile special organizate în acest sens. Tinerii viitori ofițeri sunt antrenați nemilos și convingător de sergentul Foley (jucaț Louis Gossett Jr. care a luat Oscar și Globul de aur pentru acest rol secundar), iar în fundal se dezvoltă o serie de relații amoroase diverse între colegii lui Zack și localnice. Celelalte relații, configurate ca alegeri alternative, potențiază tensiunea relației centrale, contextualizând-o, contrapunctând-o. Ofițer și gentleman rămâne, dincolo de scenele de sex hiper-erotizate care au stârnit destulă vâlvă la vremea respectivă, înainte de toate, un *ever-green* cinematografic care merită oricând revăzut.

Radu Meza

ZFR

Afacerea Tănase

În anul 1982, François Mitterrand, proaspăt ales președinte al Franței, este pus față în față cu Nicolae Ceaușescu, dictatorul român, din cauza unei povești de spionaj demne de un roman polițist. Are loc o luptă dusă în culise de către serviciile secrete ale celor două state, DST, respectiv reductabila securitate. Ceaușescu îi cere unuia dintre agenții săi să asasineze la Paris doi disidenți, pe scriitorii Virgil Tănase și Paul Goma, amândoi cetățeni francezi. Însă acest agent al securității, Matei Haiducu, contactează DST. Serviciile secrete franceze au elaborat atunci una dintre cele mai incredibile operațiuni din Războiul Rece.

Ștefan Dobroiu

La limita de jos a cerului

a limita de jos a cerului aduce în prim-plan un regizor extrem de talentat și temerar, din Republica Moldova: Igor Cobileanski. Avem în față o poveste brut(al)ă și tristă, un studiu de caz, fără țelul de a oferi soluții. Viorel, jucat de un Igor Babiac a cărui expresivitate completează numărul restrâns de replici, este un traficant mărunț de droguri, ce trăiește într-o zonă cvasi-urbană, atât de uitată de lume încât dă senzația de atemporalitate. Gâscă, prietenul și asociatul lui, vrea să repare un deltaplan. Femeia pe care o iubește e pe felie cu șeful poliției. Umorul lui absurd și gri-ului mohorât – à la Porumboiu de la începuturi, co-scenarist aici –

constituie parte a unei pelicule de o covârșitoare consistență, a cărei calitate și viziune cinematografice îl recomandă pe Cobileanski drept cineast veritabil, cu bătaie foarte lungă.

Ion Indolean

Cripta

France. Domnul afacerist Leduc joacă golf. Primește un telefon de la un *monsieur* român, partener de afaceri. Au probleme cu o stațiune termală, probleme cu arheologii, cu hotelul. Domnul Leduc își ia zborul spre România. Îl întâmpină o stațiune decrepită, în paragină (Băile Herculane), un peisaj aproape post-apocaliptic dezolant. Clădirile sunt în ruine, totul stă să se năruie în orice secundă. În curtea unei astfel de clădiri – o criptă de pe vremea romanilor. Leduc trebuie să ia o decizie: pune în pericol dezvoltarea hotelului plănuț (ce presupune evacuarea tuturor localnicilor) sau distruge cripta și își continuă afacerea? *Naturellement*, instinctul de supraviețuire afaceristică primează: Leduc dă foc criptei, dar prețul karmic plătit e crunt: rămâne blocat în curtea respectivă, fiind nevoit să se milogască de diferitele personaje care mai de care absurde ce apar răsleț și ce par a fi în cârdășie, intenționate fiind să-l ducă dincolo de culmile nebuniei.

Cătălin Mesaru

#Selfie

În loc să stea acasă și să învețe pentru Bac, trei proaspăt absolvenți de liceu decid să plece la mare și să își termine adolescența în stil rebel. Yasmine, Roxi și Ana sunt hotărâte să se distreze și să uite de responsabilități în ultimele două zile dinainte de examenul maturității, iar asta înseamnă să încalce orice regulă și să facă tot ce le trece prin minte, fără să țină cont de consecințe. Vor libertate, adrenalină și dragoste de-o vară, iar cei trei tineri pe care îi agață la mare par mai mult decât dispuși să le ofere ce doresc.

Ștefan Dobroiu

Fii actorul principal din propriul selfie!

Fă-ți un #selfieaTIFF cu unul din materialele evenimentului, ca să ne dovedești că ai fost acolo. Încarcă poza public pe Facebook utilizând hashtag-ul de mai sus și poți câștiga un Samsung Galaxy S5!

ZFR

Al doilea joc

Un metrajul care a avut premiul la Berlinale nu duce lipsă de autozeflemea tipică lui Corneliu Porumboiu. Regizorul duce minimalismul până în pânzele albe în *Al doilea joc*, un film creat din juxtapunerea unui dialog dintre tată și fiu și o înregistrare video a unui meci Steaua - Dinamo din 1988, jucat exclusiv pe o ninsoare crâncenă, cu un scor nu prea spectaculos. Firește, legătura dintre cele două este că

arbitrul era Adrian Porumboiu. Cu toate acestea, ritmul filmului se schimbă: dacă în prima jumătate se discută raportul dintre cele două echipe, aflate la poli opuși - dar la fel de corupți - în vremea comunismului, poziția dificilă a arbitrilor, regulile de joc (de atunci și de acum), în a doua jumătate, accentul cade pe relația dintre cei doi vorbitori: intimitatea dintre ei, pigmentată cu disensiuni, de pildă, regizorul i se pare poetică zăpada, tatăl lui comentează că terenul arată ca un ogor. Ambii glumesc pe tema filmelor fiului, ambii analizează filmarea jocului. Pe de

altă parte, e extrem de limpede de ce Porumboiu a ales acest meci. E dolidora de staruri ale fotbalului, filmate în parte neceremonios, în parte discret (când Cămătaru iese de pe teren ca să fie bandajat camera filmează tribuna) și complet în contra percepției contemporane asupra unui sportiv de excepție. Sau, dacă vrei, e VIP-ul fotbalist redus la ipostaza lui „down & dirty”. Poate că, dacă Porumboiu va lucra cu Nicole Kidman, o va filma cum e filmat Hagî în acest *Al doilea joc*.

Alexandra Olivotto

Closer to the Moon

Dramedia mult-mediatică cu ambiții internaționale justificate (între film de autor și divertisment de serie A) a lui Nae Caranfil pornește de la subiectul filmului de propagandă *Reconstituirea*, tratat de Alexandru Solomon în *Marele jaf comunist* (sursa inspirației). Caranfil țese o ficțiune inspirată lax de faptele istorice, dar foarte cinematografică. *Closer to the Moon*, folosind prerogativele ficțiunii, intră pe un teritoriu neexplorat de Solomon - cel al motivațiilor protagoniștilor ja-

fului *real* al Băncii Naționale din 1959. Văzut prin ochii tânărului Virgil (un Harry Lloyd surprinzător de simpatic, prin comparație cu rolurile din *Game of Thrones* sau *Doctor Who*), jaful propriu-zis pare că ar fi un film de acțiune ca cele americane. Ajuns cameraman al filmului de propagandă, tânărul îi cunoaște pe carismaticul Max (Mark Strong), irezistibilă Alice (Vera Farmiga reușește aici să creeze o divă care strălucește chiar și-n zeghe) și grupul lor de intelectuali evrei deveniți infractori impro-

babili. Inspirat de un film documentar, despre producția unui film de propagandă despre un jaf care a părut un film de acțiune, *Closer to the Moon* e jucat de o distribuție preponderent străină, în limba engleză, pe un scenariu românesc despre o perioadă încălcită (puțin spus) din istoria României - cam atât de deasă e țesătura unei coproducții de anvergură care nu scapă niciun prilej să transforme tragicul istoriei în comical ficțiunii.

Radu Meza

BUN VENIT ÎN

TRAN NIA

ACOLO UNDE
FILMUL DE CALITATE
ÎNTÂLNEȘTE SPECTATORI
DE EXCEPȚIE

Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 30.05 - 08.06.2014

■ TIFF la cald

Două evenimente de pomină: *Faust* și *Teeth of the Sea*

Extrem de diferite acompaniamentele live ale filmelor mute din ediția curentă de TIFF. După tot bombastul balcanic suprapus de Russkaja peste iconografia lui Eisenstein, azi, la Biserica Evanghelică, abordarea a fost cu totul alta. Organistul Jan Esra Kuhl a optat pentru o coloană sonoră subtilă,

cu patosuri eterice și fluxuri delicate, parcă pentru a susține discret *Faust*-ul lui Murnau. Altă capodoperă de cinema mut, altă lecție amplă de iconografie devenită, în deceniile de la premiera germană, monedă curentă pentru cinema mondial. Atenția sublimă pentru lumini, umbre și clarobscur a lui

Murnau a fost potențată și de orga discretă și de interiorul alb, auster al Bisericii Evanghelice. *Teeth of The Sea*, deci. Au fost la Casa de Cultură. Acest TIFF la cald (sau mai bine zis TEETH LA CALD) este scris cu senzația aia pe care ți-o dă muzica monumentală: gâtul ți-e uscat, gândurile ți-au rămas în sala din care tocmai ce ai ieșit. Combinația dintre *Teeth of The Sea* și proiecția halucigenă și distopică a reinventatului și remixatului *1984* (de către Benjamin Barfoot) a mers la țanc. Muzica și vizualul i-au smuls pe spectatori din Clujul din

care, slavă Domnului, nu plouă și i-au aruncat sub șenilele tancurilor din universul paralel distopic al lui George Orwell. Britanicii au asaltat Casa de Cultură a Studenților cu sunetul lor specific: inflexiuni electronice, acorduri de chitară distorsionată, valuri și valuri de *noise*, lovituri cadențate în tobe – toate au reconstruit și rearanjat universul în care *dramatis personae* au fost un John Hurt multiplicat, torturat, hăituit, un Fratele Cel Mare mai mare și mai posesiv și o Suzanna Hamilton mai histrionică și mai orgasmică, repetând la infinit *I love you I love you I love you*. În sfârșit, proiecția din competiția locală de anul acesta a inclus

șapte din cele 24 de scurtmetraje trimise spre jurizare. Proiectele tinerilor realizatori de filme clujeni sondează preponderent teme sociale, dar au abordări variate, unele surprinzătoare. Relațiile de cuplu și cele dintre părinți și copiii acestora par să se constituie ca teme centrale ale calupului prezentat ieri în sala plină și nerăbdătoare a cinematografului Arta. Scurtmetrajul *Adidași* mărima 36, o felie de viață adolescentină bine construită, a câștigat premiul în valoare de 3000 de euro oferit de Digital Cube.

Cristi Mărculescu,
Cătălin Mesaru, Radu Meza

■ blog.tiff.ro

CONCURS

Spune-ne ce titlu din secțiunea SHADOWS SHORTS / UMBRE te-a atras din prima și poți câștiga unul dintre cele șase tricouri puse la bătaie chiar de băieții care au ales toate filmele astea.

■ TIFFie – Selfie-ul tău de la TIFF

Dacă ai reușit să te tragi în poză cu un regizor sau actor de la TIFF sau cu o personalitate a festivalului, la petreceri, la cinematografe, pe stradă, la cafenea, chiar dacă tu ești în prim-plan și el/ea doar în fundal, trimite-ne selfie-ul tău de la TIFF, și îl vom publica pe ultima pagină a AperiTIFFului, la rubrica TIFF la cald. Trimite-ți TIFFie-ul pe adresa laura.popescu@tiff.ro.

TIFF salvează DEPOZITUL DE FILME

CLUJ - 100 DE ANI DE CINEMA (1914-2014)

Participă la campania de strângere de fonduri pentru a reda orașului DEPOZITUL DE FILME
Pentru un cartier viu.

Str. Maiakovski 31-35. www.salvatimareleecran.ro

o inițiativă

un proiect

cu sprijinul

parteneri media

